

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 13 juli 2018****om Nederländernas nationella reformprogram 2018 med avgivande av rådets yttrande om Nederländernas stabilitetsprogram 2018**

(2018/C 320/18)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser ⁽²⁾, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 22 november 2017 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2018 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Den tog vederbörlig hänsyn till den europeiska pelaren för sociala rättigheter som proklamerades av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 22 mars 2018. Den 22 november 2017 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, även rapporten om förvarningsmekanismen, där Nederländerna konstaterades vara en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet, som godkändes av Europeiska rådet den 22 mars 2018. Den 14 maj 2018 antog rådet rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet ⁽³⁾ (nedan kallad *rekommendationen för euroområdet*).
- (2) Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Nederländerna, i egenskap av medlemsstat som har euron som valuta, se till att rekommendationen för euroområdet, såsom återspeglas i rekommendationerna 1 och 2 nedan, genomförs fullständigt och i tid.
- (3) Landsrapporten 2018 för Nederländerna offentliggjordes den 7 mars 2018. Enligt rapporten hade Nederländerna gjort vissa framsteg med de landsspecifika rekommendationer som rådet antog den 11 juli 2017 ⁽⁴⁾, med uppföljningen av tidigare års landsspecifika rekommendationer och med sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också en fördjupad granskning enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011, vars resultat också offentliggjordes den 7 mars 2018. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Nederländerna har makroekonomiska obalanser. Framför allt har Nederländerna det största överskottet i bytesbalansen räknat som genomsnitt på tre år av BNP bland de medlemsstater som ingår i euroområdet. Överskottet tyder på en mindre optimal resursfördelning och borde innebära att det finns utrymme för ökad tillväxt och välfärd. Den privata skuldsättningen är hög, och framför allt har hushållen stora bolån och de multinationella företagen stora skulder. Hushållens stora skulder ökar sårbarheten för finansiella chocker.

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 179, 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ EUT C 261, 9.8.2017, s. 1.

- (4) Nederländerna lade fram sitt nationella reformprogram för 2018 den 30 april 2018 och sitt stabilitetsprogram för 2018 den 26 april 2018. För att beakta deras inbördes samband har de båda programmen bedömts samtidigt.
- (5) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna (nedan kallade *ESI-fonderna*) för perioden 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. I enlighet med artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 ⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har, i riktlinjerna för tillämpningen av åtgärder som sammanlänkar effektiva ESI-fonder med sund ekonomisk styrning, beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (6) Nederländerna omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. I sitt stabilitetsprogram för 2018 planerar regeringen en minskning av överskottet i den offentliga sektorns finanser från 1,1 % av BNP 2017 till 0,3 % av BNP 2021. Det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt underskott på 0,5 % av BNP – fortsätter att vara uppfyllt under hela programperioden. Enligt stabilitetsprogrammet för 2018 väntas den offentliga skuldkvoten falla under 44,0 % av BNP under 2021. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är realistiskt. Enligt kommissionens vårprognos 2018 beräknas det strukturella saldot att minska från ett överskott på 0,5 % av BNP 2017 till ett underskott på 0,1 % av BNP 2018 och 0,3 % av BNP 2019, vilket är över det medelfristiga budgetmålet. Den offentliga skulden förväntas sjunka stadigt, till en nivå under referensvärdet i fördraget. Sammantaget anser rådet att Nederländerna kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler under 2018 och 2019. Samtidigt finns det – med bibehållen respekt för det medelfristiga målet – utrymme för att använda finans- och strukturpolitiken för att öka de offentliga och privata investeringarna i forskning, utveckling och innovation.
- (7) Nederländerna har en effektiv forsknings- och utvecklingssektor och landets välfungerande utbildnings- och forskningssystem utgör en god grund för att främja innovation och tillväxtkapacitet genom utbildning, forskning och utveckling. Betydande tilläggsinvesteringar har annonserats som kan bidra till att stabilisera den offentliga och privata forsknings- och utvecklingsintensiteten. Det är fortfarande osäkert om Nederländerna kommer att nå sina Europa 2020-mål, framför allt när det gäller forskning, utveckling och förnybar energi.
- (8) En stor utmaning för att minska hushållens höga skuldsättning finns på bostadsmarknaden, där stelbenthet och snedvridande incitament har byggts upp över årtionden och präglar bostadsfinansieringen och sparmönstren inom sektorn. Sedan 2012 har insatser gjorts för att delvis åtgärda detta. Under 2017 meddelade regeringen att den hade planer på att påskynda begränsningen av möjligheterna till skatteavdrag för bolåneräntor från och med 2020. Avsaknaden av ett välfungerande mellansegment på hyresmarknaden uppmuntrar hushållen till att köpa i stället för att hyra, vilket innebär att unga redan tidigt är ekonomiskt sårbara och har stora skulder. Sektorn för sociala bostäder är en av de största i unionen, men det är inte alltid de mest behövande som bor i bostäderna. Hushåll med höga inkomster bor kvar i sociala bostäder, eftersom de allmännyttiga bostadsföretagen inte höjer hyrorna så snabbt som de skulle kunna enligt lagen. Även om regeringen har meddelat att den har planer på att stödja bostäder till ett skäligt pris på den privata hyresmarknaden har inga konkreta planer ännu lagts fram.
- (9) I rekommendationen för euroområdet anges att åtgärder mot aggressiv skatteplanering är av största vikt för att förhindra en snedvridning av konkurrensen mellan företag, garantera rättvis behandling av skattebetalare och trygga de offentliga finanserna. Skattebetalares aggressiva skatteplanering mellan medlemsstaterna får spridningseffekter som kräver att unionslagstiftningen kompletteras med samordnade nationella åtgärder. Den stora andelen utdelning, royalties och räntor som görs via Nederländerna tyder på att landets skattebestämmelser utnyttjas av företag med aggressiv skatteplanering. En stor del av de utländska direktinvesteringarna innehas av "företag för särskilda ändamål". Det faktum att ingen källskatt uppbärs för royalties och räntor till utlandet (dvs. från personer bosatta i unionen till personer bosatta i tredjeland) kan leda till att ingen skatt överhuvudtaget uppbärs för de här utbetalningarna, om de heller inte omfattas av skatt i det mottagande landet. Avsaknaden av regler mot skatteflykt, framför allt i samband med hybriditeter, kan också underlätta en aggressiv skatteplanering.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

Kommissionen erkänner att Nederländernas åtagande att bekämpa aggressiv skatteplanering enligt den annonserade skattereformen, inbegripet en källskatt på royalties, räntor och utdelning vid missbruk eller utbetalningar till lågskatteländer, är ett positivt steg för att minska den aggressiva skatteplaneringen, och den bör genomföras så snart som möjligt och övervakas noga. På grundval av den senaste tidens diskussioner med de nederländska myndigheterna kommer kommissionen att fortsätta sin konstruktiva dialog för att bekämpa skattebetalares strategier för aggressiv skatteplanering.

- (10) Trots låg arbetslöshet och många lediga platser var den nominella löneutvecklingen återhållsam och låg på 1,5 % 2017. Detta ligger under den nivå som kan förväntas på grundval av inflation, produktivitet och arbetslöshet. Den återhållsamma lönetillväxten kan delvis kopplas samman med en långsam produktivitetsökning, en fortsatt trög arbetsmarknad och ökad segmentering av arbetsmarknaden. Under 2017 antog regeringen flera skatteåtgärder som minskar skattebördan på arbete och syftar till att öka hushållens disponibla nettotinkomster för dem som arbetar. Att ytterligare öka hushållens disponibla nettotinkomster genom att skapa villkor för att främja lönetillväxt och reformera pensionssystemets andra pelare för att göra den öppnare och mer motståndskraftig mot chocker samt öka rättvisan mellan generationerna skulle stödja den inhemska efterfrågan och bidra till en ombalansering i euroområdet.
- (11) Den senaste tidens ökande sysselsättning beror främst på att antalet visstidsanställda och egenföretagare har ökat. Att andelen visstidsanställda är hög och ökar samt att egenföretagarna utan anställda ökar i snabb takt beror på de stora skillnaderna mellan tillämpliga arbetsrättsliga bestämmelser, skydd av arbetstagare samt skillnaderna i skatte- och socialförsäkringslagstiftningen. Trots att vissa åtgärder har vidtagits och ytterligare åtgärder nyligen har annonserats, innebär vissa av dessa faktorer fortfarande att det finns ekonomiska incitament för anställda att börja arbeta som egenföretagare eller att det lönar sig att rekrytera på visstidskontrakt. Dessutom är genomförandet av åtgärder för att komma åt falskt egenföretagande vilande tills 2020. Egenföretagare är oftare dåligt försäkrade mot funktionsnedsättning, arbetslöshet och ålderdom. Detta skulle kunna påverka socialförsäkringssystemets hållbarhet på längre sikt.
- (12) Trots en arbetsmarknad som på det hela taget fungerar väl, finns det fortfarande en outnyttjad arbetskraftspotential. Framför allt den höga andelen deltidarbetande kvinnor och sysselsättningen för personer med invandrarbakgrund är fortfarande viktiga utmaningar. Sysselsättningsgraden för migranter som inte är födda i EU är 20,6 procentenheter lägre än för människor födda i Nederländerna, och klyftan är ännu större för kvinnor som inte är födda inom EU.
- (13) Senare års stigande sparkvot för hushållen berodde delvis på mer sparande i den andra pelaren i pensionssystemet (obligatoriska privata tillägssystem), som understöddes av regelverket. En lämplig fördelning av kostnader och risker inom och mellan generationer, utöver de regler som antagits i fråga om indexreglering och finansiella reserver (ramverk för finansiell bedömning) skulle hjälpa hushållen att placera sina ekonomiska resurser på ett mer tillväxtvänligt sätt. Regeringen bekräftade sin avsikt att grundligt reformera den andra pelaren i pensionssystemet för att förbättra täckningen och skapa ett genomsynligare, flexiblere och försäkringstekniskt rättvisare system. Enligt 2018 års åldranderapport utsätts den finanspolitiska hållbarheten för en medelhög risk på lång sikt, eftersom utgifterna för långvarigt vårdbehov väntas öka från 3,5 % till 6,0 av BNP fram till 2070.
- (14) Kommissionen har inom ramen för 2018 års europeiska planeringstermin gjort en omfattande analys av Nederländernas ekonomiska politik och offentliggjort den i 2018 års landsrapport. Kommissionen har även bedömt stabilitetsprogram för 2018, det nationella reformprogrammet för 2018 samt uppföljningen av de rekommendationer Nederländerna har fått under tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Nederländerna utan också huruvida unionens regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på unionsnivå.
- (15) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet för 2018 och anser⁽¹⁾ att Nederländerna väntas följa stabilitets- och tillväxtpakten.
- (16) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet för 2018 och stabilitetsprogrammet för 2018. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas nedan i rekommendationerna 1 och 2.

⁽¹⁾ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Nederländerna att under 2018 och 2019 vidta följande åtgärder:

1. Med bibehållen respekt för det medelfristiga målet, använda finans- och strukturpolitiken för att öka de offentliga och privata investeringarna i forskning, utveckling och innovation. Vidta åtgärder för att minska incitamenten för hushållen att ta lån och de kvarvarande snedvridningarna på bostadsmarknaden, i synnerhet genom att stödja utvecklingen av en privat hyressektor.
2. Minska incitamenten för att använda tillfälliga kontrakt och egenföretagare utan anställda, och samtidigt främja ett ändamålsenligt socialskydd för egenföretagare och genomföra åtgärder för att komma åt falskt egenföretagande. Skapa förutsättningar för högre löneökningar med bibehållen respekt för den roll som arbetsmarknadens parter spelar. Säkerställa att pensionssystemets andra pelare är öppnare och mer motståndskraftig mot chocker samt ökar rättvisan mellan generationerna.

Utfärdad i Bryssel den 13 juli 2018.

På rådets vägnar

H. LÖGER

Ordförande
